

EIDSVOLL
KOMMUNE

Landbruk og geodata

Olje- og energidepartementet
Monica Skog Jackson

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	22/3023 - 3	Dag Erland Opsahl	26.08.2022

NOU 2022:3 - På trygg grunn - Høring

Hovedutvalg for næring, plan og miljø- 22/65, har i møte 23.08.2022 fattet følgende vedtak:

Gjerdrumutvalgets konklusjoner slik de framkommer i NOU 2022:3 støttes, også forslaget om å pålegge kommunene utredningsplikt dersom det utarbeides et regelverk som sikrer forholdsmessighet mellom utredningsplikt og alvorlighetsgrad.

Med hilsen

Dag Erland Opsahl
landbrukssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Mottakere

Olje- og energidepartementet

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
PS 22/65	Hovedutvalg for næring, plan og miljø	23.08.2022

NOU 2022:3 - På trygg grunn - Høring

Kommunedirektørens innstilling:

Gjerdrumutvalgets konklusjoner slik de framkommer i NOU 2022:3 støttes, også forslaget om å pålegge kommunene utredningsplikt dersom det utarbeides et regelverk som sikrer forholdsmessighet mellom utredningsplikt og alvorlighetsgrad.

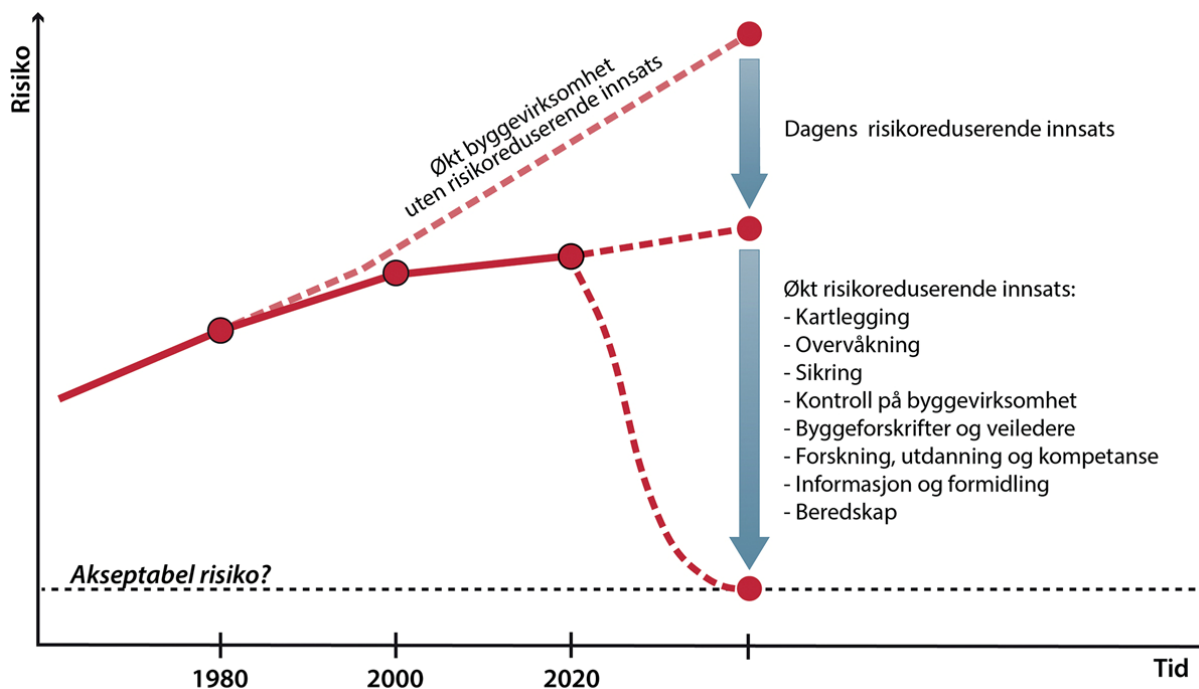
Saksutredning:

1. Saksopplysninger

NOU 2022:3 «På trygg grunn» med undertittel «Bedre håndtering av kvikkleirerisiko» er resultatet av utredningene gjort av Gjerdrumutvalget som ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 5. februar 2021 for å undersøke årsakene til skredet på Gjerdrum og vurdere læringspunkter som kan bedre arbeidet med å forebygge slike skred-ulykker.

Utvalget trekker følgende hovedkonklusjon:

«Ved å prioritere risikoreduserende tiltak er det mulig å unngå de aller fleste alvorlige kvikkleireskred, både de som er utløst av menneskeskapt terrenginngrep og de som er utløst av naturlig erosjon. Virkemidlene for forebygging har ulik effekt på risikoen og virker overfor ulike målgrupper. Det må satses bredt for å nå målet om redusert risiko.» Dette illustreres slik i figuren under:

Utvalget foreslår en rekke tiltak og de viktigste er disse:

- Ny veileder som skal klarlegge ansvarsforholdene bedre.
- Ny naturskadesikringslov som bl.a. gir kommunene hjemmel til å pålegge grunneier å iverksette sikringstiltak.
- Lovfesting av ansvaret for vedlikehold av sikringstiltak.
- Staten skal ta et større ansvar for sikring av eksisterende bebyggelse gjennom lovfesting og økte bevilgninger til NVE.
- Lovfeste utredningsplikt for kommunene når det avdekkes fare ved ROS-analyser eller etter observasjoner eller bekymringsmeldinger.
- Etablere systematisk overvåking av erosjon i bekker, elver og strandsoner.
- Utarbeiding av en ny generasjon kvikkleirekart.
- Pliktig innmelding av grunnundersøkelles- og naturfareutredningsdata.
- Styrking av NVE's faglige bistand til kommunen.
- Sikring av kvaliteten på geoteknikertjenester ved styrket utdanning samt lovregulering og sertifisering, og samtidig fjerne ordningen med sentral godkjenning.
- Rydding i et unødig komplekst regelverk.
- Endring av unntaket i SAK 10 § 4-1, bokstav f, punkt 7 om mindre terrengendring fra 3 meter til maks 1 meter i områder markert i kartet «mulighet for marin leire»
- Hensyn til rasfare tas inn i bakkeplaneringsforskriften og nydyrkingsforskriften
- Forskriftshjemlet krav om vedlikehold av jordbrukets hydrotekniske anlegg i skredfarlige områder.
- Søknaplikt for grunnvanns- og energibrønner i samme områder.

Utvalget anbefaler i tillegg tiltak i kommunenes daglige virke, eksempelvis at vann- og avløpsledninger i kvikkleireområder prioriteres ved inspeksjon. Utvalget foreslår derimot ikke å innføre en plikt for kommunene til å gjennomføre sikringstiltak, men foreslår som nevnt å gi kommunene hjemmel for å pålegge grunneiere å sikre i særlige tilfeller. Det fastslås forøvrig at kommunene pr i dag ikke har noen plikt til å bekoste sikring av grunn eid av andre enn kommunen selv. Sikring er et grunneieransvar.

Utredningen inneholder en mengde informasjon hvilket framgår av utredningens kapitteloversikt:

- Kapittel 1 består av innledning med hovedkonklusjoner, mandat, sammensetningen av utvalget, avgrensinger og arbeidsmetoder.
- Kapittel 2 inneholder beskrivelse av hva kvikkleire er og årsaker til kvikkleireskred.
- Kapittel 3 inneholder en omtale av noen tidligere skred hvor det er gjort analyser av årsaker og gir deretter et bilde av risikoen relatert til kvikkleireskred i Norge og utvalgets vurdering av risikobildet og mål for håndtering av risikoen videre.
- Kapittel 4 handler om samfunnsøkonomiske vurderinger og utvalgets drøftinger knyttet til kostnadene ved forebygging og andre tiltak mot kvikkleireskred vurdert opp de samlede for-ventede unngåtte skadene.
- Kapittel 5 beskriver aktørene i norsk kvikkleireforvaltning, deres ansvar og utvalgets vurdering av behov for endringer eller tydeliggjøring av ansvar.
- Kapittel 6 inneholder beskrivelse av dagens arbeid med kartlegging av kvikkleirerisiko og utvalgets vurderinger av behov for utvikling av metodikk, tilgang til grunnlagsdata og økt prioritering av kartlegging.
- Kapittel 7 beskriver risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) som verktøy for å kunne identifisere og håndtere naturfare og utvalgets anbefalinger om justeringer i bruken av ROS-analyser.
- Kapittel 8 beskriver hvordan hensyn til kvikkleire ivaretas i prosesser forankret i plan- og byg-ningsloven, og utvalgets vurderinger av forbedringspotensial med anbefalinger om endringer.
- Kapittel 9 omtaler hvordan hensyn til kvikkleire ivaretas ved utbygging og drift av infrastruktur som veg, jernbane, energianlegg og vann- og avløpsledninger.
- Kapittel 10 omtaler landbrukstiltak som kan påvirke erosjon og stabilitet i områder med fare for kvikkleireskred og utvalgets vurdering av behov for endret regelverk, forbedret kunnskap, tekniske utbedringstiltak og økonomiske virkemidler.
- Kapittel 11 omhandler fysiske sikringstiltak for å redusere faren for at skred gjør skade på bebyggelse, og utvalgets vurderinger og forslag knyttet til ansvarsforhold, finansiering, vedlikehold og tilsyn.
- Kapittel 12 inneholder utvalgets beskrivelse av status og behov for endrede prioriteringer og tiltak knyttet til forsknings- og erfaringsbasert kunnskap, utdanningsbehov, samt forslag om et fast system for undersøkelser etter skredhendelser.
- Kapittel 13 omtaler teknologi for å kartlegge landskapsformer og for å kunne vise endringer som aktiv erosjon, og vurdering av muligheten for at dette kan brukes til å peke ut områder som bør følges opp.
- Kapittel 14 inneholder en oppsummering av de økonomiske og administrative konsekvensene av utvalgets forslag til endrede prioriteringer og nye tiltak.
- Kapittel 15 inneholder en samlet oversikt over utvalgets forslag til lov- og forskriftsendringer.

Det vises for øvrig til vedlagte utredning.

2. **Vurdering**

Utvalgets forslag og anbefalinger framstår som veloverveide og i all hovedsak fornuftige.

Et forslag som gir grunn til kommentar, er kommunens utredningsplikt. Her foreslås det å pålegge en plikt som for enkelte kommuner, Eidsvoll inkludert, vil kunne medføre en del utredningsarbeid

og med det ekstra kostnader. Utvalget har imidlertid presisert at det ikke er slikt at enhver bekymringsmelding automatisk medfører utredningsplikt. Det presiseres at det er en forutsetning at det lages faste rutiner for registrering og oppfølging, og at verktøy for dette bør utarbeides på departementsnivå. Forutsatt at det utarbeides et regelverk som gir en forholdsmessighet mellom utredningsplikt og alvorlighetsgrad, vil også dette være et nyttig virkemiddel for å forebygge skredhendelser, det være seg kvikkleireskred og andre mindre alvorlige typer jordras.

3. Alternativer

Alternativer er ikke vurdert.

4. Konklusjon

Utvalgets konklusjoner støttes, også forslaget om å pålegge kommunene utredningsplikt dersom det utarbeides et regelverk som sikrer forholdsmessighet mellom utredningsplikt og alvorlighetsgrad.

Vedlegg:

NOU-2022-3 - På trygg grunn - Bedre håndtering av kvikkleirerisiko

Hovedutvalg for næring, plan og miljø 23.08.2022:

Behandling:

Votering:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

HNPM- 22/65 Vedtak:

Gjerdrumutvalgets konklusjoner slik de framkommer i NOU 2022:3 støttes, også forslaget om å pålegge kommunene utredningsplikt dersom det utarbeides et regelverk som sikrer forholdsmessighet mellom utredningsplikt og alvorlighetsgrad.